

Otte og Tredivte Møde.

Tirsdagen den 7de November Kl. 1.

Forhandlingsprotokollen for forrige Møde blev oplæst og vedtagen.

Formanden: Jeg skal meddele, at jeg fra Conseilspræsidiat har modtaget en Skrivelse af Gaars Dato, saalydende:

„I Forbindelse med Hans Excellence Geheimconferentsraad Bluhmes Skrivelse af 3die dennes, har jeg herved den Ære at meddele, at det under Dags Dato Allernaadigst har behaget Hans Majestæt Kongen at entledige samtlige hidtilværende Ministre fra de dem Allernaadigst betroede Ministerposter og derefter at udnævne:

Kammerherre, Hofjægermester, Greve C. C. Suel- Wind- Frijs til Grevskabet Frijsenborg, til Conseilspræsident og Udenrigsminister,

Kammerherre C. P. T. Rosenørn-Teilmann til Stamhuset Nørholm, til Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet,

Oberst J. B. Neergaard til Krigsminister, Orlogscapitain H. H. S. Grove til Marineminister,

Statsraad C. P. G. Leuning til Justitsminister,

Jægermester C. A. Jonnesbech til Besterbysgaard, til Finansminister, og

Godseier J. B. S. Estrup til Skafføgaard, til Indenrigsminister.

Conseilspræsidiat, den 6te November 1865.

C. C. Suel- Wind- Frijs.

Til

Formanden for Rigsraadets Folkething.

Efter Dagsordenen gif man derpaa over til:

Eneste Behandling af Fællesudvalgets Indstillinger i Sagen angaaende „Forslag til Grundlovsbe-

stemmelse angaaende Ophævelsen af Grundloven af 18de November 1863.“

(Lovforslaget, som vedtaget ved eneste Behandling i Folkethinget, findes i Tillæg A Sp. 127 ff.; Fællesudvalgets Betænkning findes i Tillæg B Sp. 41 ff.)

Formanden: De ærede Medlemmer ville see, at de Indstillinger, der af Fællesudvalgets Fleertal ere gjorte for Folkethingets Bedkomende, fornemmelig kun angaae to Punkter, idet de øvrige Forslag knytte sig til det ene af disse. Hovedindstillingen vedrører nemlig Lovforslagets § 34 til 38, idet den gaaer ud paa, at der istedetfor dem indsættes 7 nye Paragraffer, og hertil knytte sig da Forslagene til de midlertidige Bestemmelser, samt Forslagene om at forandre de Henviisninger, der i enkelte Paragraffer af Lovforslaget ere stete til andre Paragraffer, hvis Nummerfølge ved hiint Forslags Vedtagelse vil blive forandret. Som Følge af dette Forhold imellem de betegnede Endringsforslag anseer jeg det ikke for nødvendigt, at der med Hensyn til dem foregaaer mere end een Afstemning, saaledes at der kun afstemmes over det Forslag, der gaaer ud paa, istedetfor §§ 34—38, at indsætte 7 nye Paragraffer, idet Udfaldet af Afstemningen derover vil betinge de øvrige af mig nævnte Forslags Skjæbne; bliver det vedtaget, er dermed ogsaa vedtaget de Forslag, der ere stillede med Hensyn til de midlertidige Bestemmelser, med Hensyn til en Forandring af Paragraffernes Nummerfølge og med Hensyn til den i visse Paragraffer stete Henviisning til andre Paragraffer. Naar Alt dette er afgjort ved een Afstemning, stemmes der dernæst over den Indstilling, der er gjort til en Forandring i Lovforslagets § 70, hvorefter der bliver at stemme over den endelige Vedtagelse af Lovforslaget i den Form, som samme efter de stedfundne Afstemninger har faaet. Jeg vil ansee det rigtigt at sætte samtlige Indstillinger tilslige med Spørgsmaalet om Lovforslagets endelige Vedtagelse under Forhandling under Et. Den ærede Ordfører har Ordet.

Ordføreren (J. A. Hansen): Det, jeg paa nærværende Trin af denne Forhand-

ling kan have at yttre som Ordfører, er meget lidet. Det høitærede Thing er fuldstændig be- kjendt med Regjeringens her i Rigsraadet ind- bragte Udkast, som Landstthinget har stemt for, medens Folkethinget har vedtaget et derfra af- vægende Forslag, saaledes at et Fællesudvalg har maattet nedsættes for at forsøge, hvorvidt det var muligt at opnaae Overeensstemmelse ved den sidste endelige Behandling. Med de- ses Forslag, Fællesudvalget har stillet, ville de- ærede Medlemmer ogsaa have gjort sig bekjendte, ligesom de vistnok have sammenholdt det med, hvad der tidligere laa for, vedtaget af hvert Thing for sig, men det er dog egentlig kun en Sammenligning mellem Regjeringens Udkast, der var tiltraadt af Landstthinget, og det For- slag, der nu ligger for, hvorom der her er Spørgsmaal, thi med Hensyn til det Forslag, Folkethinget under de tidligere Forhandlinger har vedtaget, have vel alle Thingets Medlem- meret enige med sig selv om, at en Majoritet sandsynligvis tilsidst vilde kunne slutte sig dertil; det har mere ligget for som et Grundlag for en følgende Forhandling, end som noget, der vilde kunne ventes at blive endelig vedtaget. Jeg skal ikke paa nærværende Trin komme ind paa en saadan Sammenligning, idet jeg som sagt holder mig overbeviist om, at de ærede Med- lemmer selv have foretaget en saadan, og jeg skal derfor, før jeg yttre mig videre i saa Hen- seende, oppebie, hvad der maatte fremkomme fra ærede Medlemmers Side. — Derimod kan jeg ikke indlede denne Sag, uden at udbede mig det ærede Things Opmærksomhed for en kortelig Fremstilling af, hvorledes jeg staaer til Sagen, idet jeg antager, at denne min Frem- stilling ogsaa i en vis Henseende kan gives i min Egenskab af Ordfører, da jeg mener, at de, der have staaet mig nær og have været mine Meningsfæller i denne Sag, baade kunne ønske og have Ret til at fordre en Forklaring af mig over, hvorledes jeg egentlig har kunnet komme til at være Medforslagsstiller af det nærværende Forslag. Allerede før Fredsslut- ningen maatte der blive Spørgsmaal om, hvor- ledes Forfatningsforholdene vilde stille sig, naar Hertugdømmet Slesvig gik bort fra den danske Krone, og det var da min bestemte Mening og Manges med mig, at naar Slesvig gik bort,

og der altsaa ikke var noget som helst Anliggenbe, som Kongeriget Danmark havde tilfælles med Slesvig, maatte Fællesforfatningen og det Rigs- raad, der hvilede paa denne Forfatning, falde bort. Det vil mindes, at det nu aftraadte Ministerium vedkjendte sig den samme Mening ved en Forespørgsel, der blev stillet i det andet Thing, hvilket om muligt yderligere maatte be- styrke os i, at vor Formening var den rette; men det nævnte Ministerium kom snart til en anden Mening, idet det nemlig meget faa Dage efter ved en Forespørgsel i dette Thing fremsatte en heelt anden og næsten modsat An- skuelse af den, det havde udtalt i Landstthinget, og det viste sig ogsaa ved de senere Forhand- linger, at Regjeringens Standpunkt derved var blevet ganske forandret. Den forsøgte strax at faae vedtaget en saakaldet foreløbig Forfatnings- forandring, hvorved den søgte at lade paa de Misligheder, Grundloven af 18de November 1863 maatte forekomme at lide af, efterat Her- tugdømmet Slesvig var gaaet bort; den fremkom med et Udkast til en Forfatningsforandring, hvor- efter det, der hidtil havde været fælles for Konge- riget Danmark og Hertugdømmet Slesvig, skulde vedblive at høre under Rigsraadets Omraade, uagtet der ikke længere kunde være Tale om, at dette var fælles med Hensyn til Slesvig. Regjeringen anerkjendte altsaa ved Forelæggelsen af dette Udkast, at der ikke længere kunde være Tale om Fællessager, hvorimod Rigsraadet ved en ny Grundlovsbestemmelse maatte gøres fuldkommen berettiget til at forhandle og be- slutte om dem, men det vil erindres, at dette Forslag af Regjeringen ikke gik igjennem; de tilsvarende Paragrafer forkastedes af Rigs- raadet, hvorved det altsaa i Gjærningen viste, at det ikke vilde gaae ind paa en saadan For- andring. Man skulde nu have troet, at dette maatte have været tilstrækkeligt til at opløse Regjeringen og Rigsraadet om, at man stod paa en vanskelig og slibrig Grund, men Re- gjeringen gik fremad, som om der ikke var pas- seret Noget, som havde nogen Betydning; den gik frem, som om dens Forslag til at under- lægge Rigsraadet, hvad der tidligere havde været fælles for Kongeriget og Slesvig, men som nu ikke længere var fælles, var blevet ved- taget. Regjeringen kunde ikke være gaaet mere

consequent frem i denne Retning, om dens Forslag var blevet vedtaget af Rigsraadet, end den gik frem, uagtet det var blevet forkastet, og det viste sig, at et Fleertal af Rigsraadets Medlemmer gik med paa denne Bei. Det første Standpunkt, som en Deel af Rigsraadets Medlemmer med mig havde indtaget, nemlig at Rigsraadet maatte bortfalde, naar der ikke mere var nogen Fællessag, var derved fuldkastet; vi vare blevene i Minoritet, og Regjeringen og Rigsraadet gik frem under den Forudsætning, at dette endnu havde den samme fuldstændige Berettigelse overfor de tidligere Fællessager, som det havde, da de virkelig endnu vare fælles. Vi søgte da at komme Sagen nærmere i den Retning, hvori vi troede den maatte føres, derved, at vi foreslog, at Rigsraadet skulde erklære, at det maatte ophøre, naar Kongen og Rigsdagen i Forening havde vedtaget en Grundlov, hvorefter Rigsdagen overtog samtlige Rigets Anliggender, men heller ikke dette Standpunkt lod sig holde. Det næste Skridt var da, at vi foreslog, at Rigsraadet vedtog, at det, naar det blev bekjendt med den nye Grundlov, som Kongen og Rigsdagen i Forening havde vedtaget for de samtlige Anliggender, kunde beslutte med Ja eller Nei, om det skulde ophøre, men dette Standpunkt kunde ligesaa lidt holdes. — Efterhaanden som Forsatningsagen gik videre fremad, paatrængte der sig imidlertid andre Spørgsmaal, som vi gjorde os Umage for at faae besvarede. For det Første gjorde vi os Umage for at faae Regjeringen til at anerkjende, at det, naar baade Rigsraadet og Rigsdagen skulde beslutte over den nye Forsatningsag, var det eneste Naturlige og Berettigede, at man først forhandlede med Rigsdagen angaaende den nye Grundlov, inden man kom til Rigsraadet, og Grunden dertil laa jo klar for Alle. Regjeringen og den doctrinaire Reaction her i Landet vilde først have Rigsraadets Stemme, fordi Rigsdagen skulde komme under et dobbelt Tryk og derved bringes til at finde sig i, hvad den ellers ikke vilde finde sig i. Den Deel af Medlemmerne, hvortil jeg slutter mig, gik derimod ud fra et modsat Synspunkt, idet vi fandt, at Rigsdagen havde Berettigelse til først at forhandle med Regjeringen om denne Sag, og meente, at et

saadant Tryk, som muligvis vilde fremkomme, naar Regjeringen og Rigsdagen bleve enige om den nye Grundlov, var nødvendigt for at faae Rigsraadet, og da navnlig dets Lands-thing, til at finde sig i en billig Afgjorelse, men heller ikke dette Forlangende om først at gaae til Rigsdagen vandt noget Fleertal for sig i Rigsraadets Folkething, og dette gik da videre med at forhandle Sagen. Naar altsaa Rigsraadet vilde forhandle Sagen først, var det den næste Indvending, vi maatte gjøre, at Rigsraadet var uberettiget til at revidere den særlige Grundlov for Kongeriget Danmark, hvori der findes mangfoldige Paragraffer, som ene og alene dreie sig om særlige Anliggender, og at den særlige Grundlov var et saa særligt Anliggende som Noget, hvorfor det var grundlovstridigt af Rigsraadet at indlade sig paa en Revision af den, men denne Paastand vandt heller ikke Majoritet. Vi foreslog derefter, at Rigsraadet skulde overlade til Rigsdagen i Forening med Hans Majestæt Kongen at vedtage Grundloven, saaledes at Rigsraadet kun opstillede de Betingelser, uden hvilke det ikke vilde give sit Samtykke til, at den nye Grundlov indførtes, og at Rigsraadet faldt bort, men ogsaa paa dette Standpunkt lede vi Nederlag, idet Fleertallet i Rigsraadets Folkething heller ikke anerkjendte dette. Efter disse forskellige Spørgsmaal vare forkastede, viste det sig imidlertid, at der var en absolut Uenighed imellem Rigsraadets Landsthing og Folkething med Hensyn til Indholdet af den nye Grundlov, og i det Fællesudvalg, som den Gang blev nedsat, da den forretningsmæssige Behandling i begge Rigsraadets Thing havde fundet Sted uden at fremkalde Enighed, fremkom der et Forslag, hvortil Regjeringen sluttede sig, og som i Fællesudvalget vedtoges med 18 Stemmer af 30, men af disse 18 horte kun 4 til de 15 Medlemmer, Folkethingen havde valgt, imedens der var 14 af de 15, som Landsthinget havde valgt. Det Forslag, hvorpaa Regjeringen saa villigt gik ind, og som man derfor fra en vis Side idelig og idelig har roest, gik ud paa paany at indføre Classerale en Valgmaade, som man i 1848 havde været glad ved at opgive. Dernæst gik Forslaget ud paa fuldstændigt at udelukke Juni-Grundlovens

Valgret med Hensyn til Landstingets Sammensætning, men disse to Hovedpunkter var det dog Rigsraadets Folkething for stærkt at gaa ind paa, og vi vare saa heldige at faae dette Forslag forkastet. Man skulde nu dog troe, at Ministeriet, efterat dette Forsøg i Rigsraadet var bristet, vilde gaae først til Rigsdagen, men det og den doctrinaire Reaction i Landet vilde det anderledes. Man vilde gjerne forsøge sin Lykke i et for Folkethingets Vedkommende nyvalgt Rigsraad, man sammenkaldte dette, og Regjeringen forelagde da som sit det Forslag, der i forrige Samling var fremkommet fra 18 Medlemmer af Fællesubvalget, men midt i min Forundring over, at man vilde byde os dette Forslag paany, var det mig dog en Tilfredsstillelse, at det heed i det aabne Brev, hvormed denne Samling aabnedes, at Regjeringen holdt paa dette Forslag og ikke vilde give yderligere efter. Det var nemlig min Overbevisning, hvad jeg ogsaa oftere har udtalt i denne Sal, at det ikke vilde være muligt for dette Ministerium, efterat det saaledes havde sluttet sig til den doctrinaire Reaction her i Landet, at gennemføre Forsatningsagen, og jeg glædede mig derfor ved, at Regjeringen ved denne Erklæring aabnede en Udsigt til, at man kunde faae det fjernet. Da der her i Thinget fra ærede Medlemmers Side reiste sig Tvivl om, hvorvidt denne Udtalelse i det kongelige Budskab var fuldkommen bogstaveligt meent, anmodede jeg Conseilspræsidenten om at udtale sig i saa Henseende, og han svarede da dertil, at Ministeriet holdt fuldstændig fast ved den Erklæring, at det ikke i denne Sag vilde give yderligere efter, saaledes at det var under den stadige Forudsætning, at man ved at komme over paa et andet Grundlag, der laa Grundloven af 5te Juni 1849 endeel nærmere, baade vilde vinde betydeligt med Hensyn til Friheden og Frihedens Udvikling i Landet, fremfor hvis Regjeringsudkastet blev vedtaget, og ved Siden deraf muligt blive befriet for et Ministerium, til hvilket en saa stor Deel af Thingets Medlemmer ikke havde nogen Tillid, at man gik ind paa en videre Forhandling. Denne gik nu, som det vil være det ærede Things Medlemmer i levende Erindring, fremad paa den Maade, at Rigsraadets Landsting holdt ubrø-

delig fast paa Regjeringsudkastet, jeg kan sige i alle væsentlige Punkter; det stod paa samme Standpunkt som Regjeringen, medens Rigsraadets Folkething gjorde det ene store Skridt i Eftergivenhed efter det andet, uden i nogen Maade derved at vinde det Allermindste. For mit Del var det høist beklageligt at see, hvorledes Rigsraadets Folkething saaledes strakte sig yderligere og yderligere, og gik mere og mere bort fra Sunigrundloven af 1849, uden at have nogen Udsigt til at opnaae Andet, end tilsidst at blive sat i den Nødvendighed at maatte tage Regjeringens Udkast uforandret, som det forelaa. Antallet paa dem, som fra Først af havde holdt ufravigeligt paa Sunigrundloven, blev stedse mindre; de, der vedbleve at sige Nei til det, som gik ud deraf, blev færre og færre, og det maatte være klart for Alle, at jo længere Forhandlingerne varede, desto færre i Tal maatte de blive, som bestemt havde foresat sig at vedblive at sige Nei. Saaledes stod Sagen, da jeg for mit Vedkommende maatte overveie, om det var rettest vedblivende at sige Nei til, hvad der fremkom, uden Hensyn til, om det blev Saa eller Flere, som tilsidst vedbleve dermed, eller om det ikke maatte være Friheden tjenligst, at man ved en directe Deeltagelse i Forhandlingerne angaaende det, der skulde sættes istedetfor Sunigrundloven, søgte at faae Resultatet heraf saa nær denne som mulig, at man søgte at virke hen til at faae Regjeringsudkastet skudt tilside og at komme ind paa et Grundlag, der dog noget Mere kunde siges at hvile paa de samme Principer som Sunigrundloven. For dem, der tænkte som jeg, var der da ikke Andet at gøre, end at see, om man fra nogen Side kunde vinde en Tilslutning, som kunde styrke det, der forsøgtes i denne Retning, og det var derfor, at jeg med Glæde traadte i nærmere Forhandling med endeel af Landstingets ærede Medlemmer, for at see, hvorvidt vi kunde blive enige om et Grundlag, der dog ikke skulde skyde Alt, hvad der kunde kaldes Principer fra Sunigrundloven med Hensyn til Landstinget, tilside, men beholde saameget deraf, som det efter Omstændighederne var gjørligt at beholde. Jeg har engang paa et af denne Sags første Trin ud-

talt, at naar den doctrinaire Reaction saa stærkt bekjæmpede Rigsdagens Landstings Sammensætning, stillede man i Spidsen, at det var, fordi de større Godseiere fandt sig udelukkede fra dette, og derfor havde holdt sig udenfor det politiske Liv, hvorfor man nu skulde vedtage et Landsting, som skulde gøre dem det muligt at komme i Betragtning ved, og at deeltage i det offentlige politiske Liv. Jeg udtalte dertil, at dette var man ikke vis paa at opnaae, naar man tog den Afgjørelse, som de Herrer vilde; thi jeg antog ikke, at den daværende Regjering eller den doctrinaire Reaction havde Fuldmagt til eller nogen Mening om at kunne erklære, hvad der i saa Henseende vilde tilfredsstille de større Godseiere og Eiendomsbesiddere. Derfor meente jeg, at man, naar man vilde afhjælpe denne Mangel, maatte underhandle med de Vedkommende selv og høre, hvad der maatte kunne bringe dem til mere at deeltage i det offentlige constitutionelle Liv her i Landet. Det lykkedes paa den Maade at komme ind paa det Grundlag, som det høie Thing finder i det Forslag, her foreligger, og hvad der gjør, at det for mig staaer overordentlig høit over Regjeringsudkastet, er to væsentlige Egenskaber, der findes ved dette Udkast, men som Regjeringsudkastet mangler. De ærede Herrer ville see, at Uni-grundlovens Valgret i dette Forslag er opretholdt i sin fulde Betydning for Halvdelen af Landstingsmedlemmernes Valg, medens i Regjeringsudkastet den almindelige Valgret aldeles var skudt bort, og det alene gjør, at dette Forslag i mine Dine staaer saa høit over Regjeringsens. Ved Eiden deraf har ogsaa dette Forslag aldeles undgaaet Klassevalg, hvilke i mine Dine var den anden store Mangel, som Regjeringsudkastet havde. Efter dette Udkast ville de forskjellige Valgmænd, ved hvis Valg de end fremkomme, møde samlede i een Forsamling, som da vælger efter Forholdstalsvalg. Kjøbstad- og Landboerne, de større og de mindre Landeiendomsbesiddere ville frit kunne gruppere sig med hinanden, og derigjennem faae de bedste Valg. Den ene Klasse vil ikke være sondret fra den anden, de ville ikke være tvungne til at vælge særskilt fra hinanden, men de kunne gruppere sig aldeles frit, hvor de finde Lige-

findede, med hvem de kunne enes om Candidaterne. Dette er de to store Fortrin, dette Forslag har fremfor Regjeringens Udkast. Jeg skal dernæst bemærke, at jeg anseer det en stor Fordeel ved det Forslag, der her foreligger, at Valgbarheden til Landstinget er skænket til dem, der boe i selve Valgdistriktet. Naar man vil have et konservativt Landsting, forekommer det mig, at det snarest vil komme frem derved, at man søger sine Candidater i selve Landets forskjellige Egne, saaledes, at man ikke faaer en større Deel fra et enkelt Punkt i Landet, og det tilmed fra det meest samlet Punkt, det Punkt, hvor den største Folkemængde er samlet, det Punkt, hvor et vist Parti og Presse har en saa overveiende Indflydelse, hvor i det Hele Kræfterne ere saaledes sammentrængte, at man udsætter sig for meget ofte at tage fejl, naar man der søger en Candidat, som vil tilfulde skulde udtrykke vedkommende Valgkretsens Anskuelse. — Jeg skal ogsaa erklære, at jeg ikke sætter ringe Priis paa, at de Kongevalgmande, da man nu har maattet finde sig i, at den nye Lov optager saadanne i Landstinget, skal vælges paa Livstid, medens det vist ogsaa vil være en Betryggelse i en vis Retning, at Kongevalgene ere bundne til Mænd, der tidligere har været folkevalgte Medlemmer af Kongerigets Repræsentation. Maaskee jeg her i Parenthese maatte gøre opmærksom paa, at Udvalget, som skal at undgaae Misforstaaelse, lægger særdeles Vægt paa, at man i Forslaget om Kongens Bestiftelse af Landstingsmænd bruger Ordet „Udnævnelse“ medens man med Hensyn til de andre Medlemmer bruger Ordet „Valg“, idet man derved vil betegne, at de af Kongen Udnævnte ikke skulde anses for at være valgte Medlemmer af Kongerigets repræsentative Forsamling. Jeg seer, at der gjennem den hele Redaction er holdt stærkt paa Ordene „Udnævnelse“ og „udnævnt“ for de Medlemmer, Kongen har bestiftet, medens der bruges Ordet „Valg“ og „valgte“ med Hensyn til de øvrige. — Jeg kan sige, at det har været mig meget vanskeligt at gaae ind paa de fleste af de her foreliggende Punkter (Hør!) — ja, det ønske jeg, man vil høre —; jeg har kun gjort det efterat den doctrinaire Reaction her i Landet med Regjeringens Hjælp har trængt os, de

Bemær af Juni-Grundlovens Valgret til begge
 ing, saaledes, at vi have maattet finde os
 Meget, der for os er meget ubehageligt, me-
 tyffende at slutte os til, men der er eet
 st endnu, foruden dem, jeg allerede har
 nt, som det har været mig særlig ubeha-
 gt at gaae ind paa, og det er, at Rjeben-
 a efter min Mening faaer et for stort An-
 Landstingsmænd; Rjebenhavn kunde efter
 Folkemængde og hele Stilling ikke gjøre
 ning paa eller vente, at der vilde blive ind-
 met det 7 Medlemmer, og det har været
 et mod mit Ønske, at det er skeet, men da
 der rigt troede at burde gaae ind paa, hvad
 forelaa, kunde dette Punkt ikke have den
 skyldelse paa mig, at jeg derfor ikke skulde
 ind paa det hele Forslag. Efterat dette
 temmet istand, har det været mig meget
 eligt, at saamange af Vællesubvalgets Med-
 ner have kunnet slutte sig dertil; thi jeg
 nu antage, at dets Vedtagelse af Rigsraa-
 er temmelig sikker, og at jeg ved min
 virksomhed noget har bidraget til, at det
 lge Ministerium er aftraadt. Jeg maa saa-
 s anbefale det ærede Thing at vedtage det
 lag, som nu foreligger.

Conseilspræsidenten : Ministeriets
ing til den foreliggende Sag, nemlig
Sudvalgets Indstillinger i Sagen angaaende
ag til Grundlovsbestemmelse angaaende
erelsen af Grundloven af 18de Novbr. 1863,
pdelig og klart fremgaae for det ærede
g deraf, at Flere af det nuværende Mini-
ns Medlemmer have deeltaget i Fælles-
gets Forhandlinger og have der ved Af-
ingen kunnet slutte sig til de nu forelig-
Indstillinger. Indholdet af disse, taget
t samlet Hele, og den Forskjel, som vil
mellem Landstingets Sammensætning
Fællesudvalgets Forslag og efter Regje-
tfastet, frembyder efter Ministeriets Me-
iste Noget, som kan hindre det Maal,
Almindelighed er erkjendt at være ønske-
g nødvendigt til Silfringen af et conser-
Landsting; vi have tvertimod den For-
ing, at Fordringen i saa Henseende vil
slydestgjort ved det foreliggende Forslag.
Smødefommen, der fra de forskjelligste

Sider er bleven viist i Fællesudvalget, og hvoraf de foreliggende Indstillinger maae betragtes som en Frugt, er os en Borgen for en snarlig — ja man tør vel ikke sige en snarlig, men dog en Afslutning indenfor en overskuelig Fremtid af Forsatningsagen, og om Ønskeligheden heraf er det nuværende Ministerium ligesaa levende overbevist som dets Forgængere, der jo saa ofte og gjentagende have fremhævet, at det havde sin Betydning, ikke alene med Hensyn til Stillingen udad, men ogsaa med Hensyn til en rolig Udvikling af Fædrelandets Fremtid, og jeg haaber, at der ved Vedtagelsen af det foreliggende Forslag maa være lagt et Grundlag dertil.

M. M. Jensen: Det Forslag til Grundlovsbestemmelse, som er blevet vedtaget af 29 af Fællesudvalgets Medlemmer, foreligger nu her. Grundene, hvorfor man er kommen til dette Resultat, ere saa klart udviklede af den ærede Ordfører her i Thinget, at det vil være overflødigt for mig at sige mere derom, men jeg kunde dog have Øyst til at udtale nogle Ord for at begrunde min Stilling til Sagen. Jeg maa erkjende, at det, som er blevet vedtaget i Fællesudvalget, ingenlunde ganske tilfredsstiller mig, men jeg er overbevist om, at det vil siges fra mange forskjellige Sider og fra alle Sider, at for at komme til Ende og faae et fornuftigt Resultat, vilde det være nødvendigt for Alle at give lidt efter. Af de Ting, som jeg har arbeidet og stridt for i Fællesudvalget, skal jeg navnlig fremhæve det, at Communerne skulde repræsenteres i Forhold til deres Folkethingsvælgere, saaledes at altsaa de større Communer havde flere Valg end de mindre Communer. Dernæst har jeg arbeidet imod, at Kjøbenhavn skulde have større Indflydelse paa Besættelsen af Pladserne i Landstinget, end der kunde tilkomme When efter dens Folkethingsvælgere's Antal. Kjøbstæderne ere ogsaa temmelig begunstigede i Forhold til deres Folkethingsvælgere; men naar vi tage Hensyn til den Udvikling, Kjøbstæderne alt have naaet, vil det deraf fremgaae, at Kjøbstadbeholdningen tiltager i større Forhold end Befolkningen paa Landet, og da det nu engang er slaaet fast, at Kjøb-